

"İşte, mahiyetini şu tarzda bilen ve iz'ân eden ve ona göre hareket eden, **إِيَّاهُ كَرِهْنَا مَحَلًّا** beşaretinde dahil olur." Zikredilen ayetin yeri, tefsiri ve konuyla münasebetini açabilir misiniz?

Bu âyet-i kerîme Şems sûresinde geçer, 9. ayettir. Sûrenin ilk on ayetinin mealleri şöyledir:

"Güneşe ve kuşluk vaktindeki aydınlığına(1), güneşi takip ettiğinde Ay'a(2), onu açığa çıkarttığına gündüze(3), onu örttüğünde geceye(4), gökyüzüne ve onu bina edene(5), yere ve onu yapıp döşeyene(6), nefse ve ona birtakım kabiliyetler verip de(7) ona kötülük duygusunu ve takvasını (kötülükten sakınma yeteneğini) ilham edene(8) yemin ederim ki, nefsinin kötülüklerden arındıran kurtuluşa ermiş(9), onu kötülöklere gömen de ziyan etmiştir(10)."

Sekizinci âyet-i kerîmede Allah'ın o nefse fücuru ve takvayı ilham ettiği, yani ona iyiliği ve kötülüğü bildirdiği beyan ediliyor. Cenab-ı Hak, o nefse, hem İlâhî fermanlarıyla emir ve yasaklarını öğretti, hem de onun vicdanına iyileri kabul, kötülükleri beğenmeme kabiliyeti verdi. Nitekim her insan yalanın kötü, doğru söylemenin güzel olduğunu, adaletin iyi zulmün çirkin olduğunu, tevazuun güzel kibrin kötü olduğunu bilir.

Dokuzuncu âyet-i kerîmeyi bu sekizinci ayeti esas alarak izah ettiğimizde, **tezekki** edenlerin, yani nefsinin arındırانların **"onu takva üzere terbiye eden, bütün kötülüklerden uzak tutanlar"** olduğu anlaşılır.

Bu âyet-i kerîmeye ene noktasında baktığımızda şöyle düşünebiliriz:

Enesini mâna-yı harfiyle değerlendirip, onunla İlâhî marifette derece alanlar nefislerini temizlemiş, güzelleştirmişlerdir. Kudretini Allah'ın kudretini anlamaya, cüz'i iradesini Allah'ın mutlak iradesine inanmaya, görmesini ve işitmesini Allah'ın **Basir** ve **Semi'** isimlerinde marifet kesb etmeye vesile yapan insan tezekki etmiş, aklını yanlış fikirlerden, kalbini batıl inançlardan uzak tutarak manen terakki ve tekâmül etmeye muvaffak olmuştur.